

Излази суботом

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год. 12 круна по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по год. 10 франака у злату.
Претплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а које је паричнице, г. Петру Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.
Дошле се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

НИКОЛА ПРВИ
по милости Божјој
Књаз и Господар Црне Горе

Проглашавајући Нашом Николданском пријестолном бесједом 1905. године Устав за Књажевину Црну Гору, навјестисмо што својим стајањем на снагу Кривичног Законика.

Испуњајући сада ову нашу владарску ријеч, а уверени будући, да је увођење Кривичног Законика неопходна потреба за одржање правног поретка, тог битног услова за добар и правилан развој како појединца тако и цијелог друштва.

Дајемо на знање и објављујемо:
Да смо се на предлог нашег Министарског Савјета, а по саслушању нашег Државног Савјета у смислу чл. 221. тачке II. Устава, Ријешили наредити и наређујемо:

Чл. I.

Да се за Књажевину Црну Гору усвоји Криминални (Казнителни) Законик братске нам Краљевине Србије с измјенама и допунама према нашим приликама и правним обичајима и да се онгама у нарочитом издању.

Чл. II.

Кривични Законик за Књажевину Црну Гору стаје на снагу 23. априла ове 1906. год.

Чл. III.

Стајањем на снагу Кривичног Законика губе снагу и важност наређења појединих закона, законских наредба и уредаба за поједини кривични дјела, у колико су та дјела предвиђена овим закоником.

Чл. IV.

Кривична дјела, која се налазе код појединих судова на ишлеђењу или суђењу, а још нијесу коначно пресуђена, судиће се по овом закоником, у колико он не би био за поједине случаје стразији од досадашњих ишлеђења или обичајног права.

Чл. V.

Ако се нађе у времену, кад овај законик стане на снагу, да су нека кривична дјела, која се по закоником имају само на приватну тужбу ишлеђивати и казнити, узета у ишлеђење и суђење по значајној дужности, судови ће у таквим дјелима, ако нијесу коначно пресуђена и пресуда обривљеном саопштења, одустати од сваког даљег ишлеђења и суђења, ако не би лице, кога се дјело тиче, у вријеме законком одређено, захтјевало продужење ишлеђења и окончање спора.

Чл. VI.

Препоручујемо нашем министру правде и заступнику нашег министра просвјете и црквених послова и нашем министру унутрашњих дјела да овај указ изврше и овај законик обнародују, свима нашим министрима да се о извршењу његову старају; властима пак заповиједамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоривају.

Цетиње, 23. фебруара 1906. г.

(М. П.) Никола с. р.

Видно и ставно државни печат,
Министар правде Мило Дожић с. р.
Предједник Министарског Савјета,
Министар унутрашњих дјела Л. Мијушковић с. р.
Министар војни Бригадир Ј. Вукотић с. р.
Министар финансија и грађевина А. Радовић с. р.
Министар унутрашњих дјела Лабуд Гојнић с. р.
Министар просвјете и црквених послова Мило Дожић с. р.

НИКОЛА I.
по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе
На предлог нашег министра војног производимо:

у чин официра народне војске досадањег подофицира Стева Пејаковића из батаљона љубитињског.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

Број 549. 1/269.

Цетиње, 23. фебруара 1906 г.

Никола с. р.

Министар војни, Бригадир Ј. Вукотић с. р.

НИКОЛА I.
по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе
На предлог нашег министра унутрашњих дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Милу Вујовићу, економу зетско-брдске области, на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка, коју је подnio на државну службу.

Наш министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. фебруара, 1906. г.

Никола с. р.

Министар унутрашњих дјела, Л. Гојнић с. р.

НИКОЛА I.
по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе
На предлог нашег министра унутрашњих дјела постављамо:

за економом никшићке области Петра Војводића, економом приморско-примачке области, по потреби службе;
за економом приморско-примачке области Ива Калдуђериновића.

Наш министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. фебруара 1906. г.

Никола с. р.

Министар унутрашњих дјела, Л. Гојнић с. р.

НИКОЛА I.
по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе
На предлог нашег министра унутрашњих дјела постављамо:

за писара некаинско-добреке капетаније Мила Р. Ђурановића.

Наш министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. фебруара, 1906. год.

Никола с. р.

Министар унутрашњих дјела, Л. Гојнић с. р.

РАСПИС

свима предсједницима варошких општина.

Увоз брашна из иностранства, особито Италије повећао се у допније вријеме. При том се опазило, да је у многим врстама ишлеђивих састојака — материје, што се да и слободним оком видјети, особито на хљебу, који се од брашна приправља.

Да би се спрјечило увоз таквог брашна, г. Министар финансија и грађевина својим расписом од 3. фебруара ове године под број 113—1—59, наредио је финансијским капетанима, да узорне све трговце у земљи, који купују брашно у иностранству, особито Италији, да тачно бљеже — код кога и од које фирме то брашно купују и које нумера, па да од сваке нумене шаљу мустре надлежним управама општинским ради прегледа и оцјене.

И ако су у члану 22-ом закона о уређењу варошких општина потако одре-

ђене дужности предсједника варошких општина, увоз таквог брашна показује, да г. г. предсједници пренебрегавају вршити дужности, које им посебно тачке 17. 18 и 19. реченог закона наложу.

Преглед хране и пића, уништавање незрелог воћа, хране штетне и пића, дужности су, које предсједници варошких општина као најобављивије узети морају. Јер слаба храна рушилац је здравља, а ово је основа за развијање умне и физичке, а и подизање привредне снаге нашег народа.

Упорављајући предсједике варошких општина на прописе наведеног чланка 22. закона о уређењу варошких општина, као и друге, којима се њихове дужности одређују, наређујем:

1) да у будуће строго пазе, који трговци брашно увозе и одакле;

2) да ли поступају при увозу по истакнутом распису г. г. министра финансија и грађевина;

3) какве брашно, и које врсте увозе;

4) код кога и од које фирме брашно купују;

5) кад им поједина трговци мустре од брашна поднесу, треба да призвучу мјесног љекара гдје овог има, да овај исто прегледа и срани га с хљебом, који се има по наредби и надзором самог предсједника или од стране његове повјереног лица приправити на дотичној пећи, а гдје љекара нема, да то сами учине;

6) у случају, да се тим прегледом констатује, да је брашно слабо, предсједник општине је дужан брашно запечатити и наредити трговцу, да га уништи или га натраг фирми поврати и сувише забрани увоз таквог брашна за вазда;

7) кад би дотични трговац у случају тачке 6 е одрицао слабост брашна, предсједник је дужан удити извјесну количину Министарству унутрашњих дјела, да ово нареди стручни преглед брашна, у ком случају, ако се брашно слабо нађе, поступаће се спрам трговца по прописима тачке 2. чл. 15. правилника варошких општина уз наплату свију трошкова, који се буду због прегледа учинили.

Нека се предсједници варошких општина најсавјесније управљају по овом распису, у противном случају биће кажњени у смислу прописа чл. 29. закона о чиновницима грађанског реда. Напсмињући ово, наређујем, да ме извјесте о пријему овог расписа.

Број 778.

Цетиње, 15. фебруара 1906.

Министар унутрашњих дјела, Л. Гојнић, с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. Кр. В. Господар дошао је био прошле сриједи на Цетиње и у четвртак послједи подне вратио се на Ријеку.

— Њ. В. Књаз Мирко проборадио је три дана на Цетињу.

— Г. Лазар Мијушковић, предсједник Министарског Савјета Министар Иностранних Дјела, вратио се с одсуства и предузео повјерену му дужности.

— Г. гроф Серсеј, министар Француске Републике при нашем двору, и г. Елија Алфонс Жулијан, шеф артиљеријског ескадрона, ратни аташе француски, допутовали су прошле сриједи из Дубровника, и имали су част бити примљени у приватној аудијенцији код Њ. Кр. В. Господара којем приликом је г. Жулијан изјавио да по добијеној наредиби престаје бити војни аташе, јер да је постављен за ордонас официра Њ. Пр. Предсједника Француске Републике.

— Њ. Кр. В. Господар благоизвољно је одликовати г. Жулијана III степеном Давилова ордена

— Г. гроф Серсеј је јуче отпутовао у Дубровник, а г. Жулијан за Париз

— Господа Максимов, царско-руски посланик, потпуковник Потапов, војни аташе, и секретар Е Штајн, ишли су на Ријеку гдје су, примљени у приватној аудијенцији, поздравили Њ. Кр. В. Господара.

— Том приликом је Г. Штајн представљен Њ. Кр. Височанству.

— Г. Потапов са госпођом и дјецом вратио се је прошлих дана са допушта.

Облаци из Алжезира

Из Алжезира, гдје се европске дипломате већ три недјеље прешире како ће лакше да подијеле мароканску кожу, у пошљедње вријеме почели су да се дижу густе облаци, који помрачавају политичко обзоре Европе. Сукобљени интереси великих могу лако да створе повод за друготрајно и крупно разрачунавање Мароканско питање постало је веома опасно за европски мир. Двјема великим силама, Француској и Њемачкој, као да ће управо то питање да послужи као повод за пречашћавање њихових старих рачуна.

Који је разлог — пита се демократски „Берлинер Тагблат“ — овој запетости између Њемачке и Француске с једне и Њемачке и Енглеске с друге стране? Да ли је могуће и помислити а како ли вјеровати, да је затегнутости узрок Мароко? Зар због једног дивљачког Марока, који је још несобраћен и који не обилује тако великим природним благима, да се толико заваде тако велике силе као што су Енглеска, Њемачка и Француска? Да ли је Мароко тако богат, тако важан по стратегијском положају, да би било вриједно због њога нарушавати свјетски мир?

Не, — вели „Берлинер Тагблат“ — други су са свим узроци, који су створили затегнутост односа између ових заинтересованих сила. Мароканско је питање само средство, а прави су узрок експанзија наше, ъемачке, спољашње трговине, наши економски и трговински интереси, који сваког дана све више долазе у сукоб с великим интересима Енглеске и Француске. Њемачко царство не долази у супротност са својим моћним колонијалним сусједима од некога бијеса, или просто зато што би ко хтио да води авантуристичку и освајачку политику. Наша држава има исто овако право на прекоморска освајања и експортовање својих индустријских производа, као што имају право Енглеска и Француска. Кад ми Њемци тражимо, да се наша ријеч слуша и у Мароку и да се ни тамо без нас ништа не може рјешавати, ми то не чинимо из објективности, или што би хтјели, да будемо нешто по то сметња европском миру и благостању других држава, већ само зато да обезбиједимо своје интересе економске и трговинске. Ми не можемо и не смијемо допустити, да се ко сувише осили на наш рачун, а исто тако имамо право да живимо као што и други живе. То право ми морамо себи да извојујемо силом свога државног ауторитета и позива на снагу наше војске, на јачину наше флоте и на родољубље наших држављана. Њемачка данас

нема освајачке памјере, али Њемачка, као велика и културна држава, мора да се брине о интересима својих поданика, мора да налази зараду за оне своје поданике, који је на дому не могу наћи.

Зато ми не можемо допустити, да се штогод без нас рјешава у Мароку, према коме смо са свим равнодушни као према циљу за своје освајање, али према коме нијесмо нити можемо да будемо равнодушни као циљу туђега освајања. Њемачка има право да тражи, да се она не игнорише ни са једне стране, да се њена права поштују, па ће и она поштовати свачија права. Њемачко царство има са свим мирољубиву политику, па пошто смо ми увјерени, да ни онима на Тези, а још мање онима на Сени није до изаивања Њемачке ма и у виду мароканског питања, то онда свако може да буде спокојан и погледу на мароканско питање и увјерен, да оно неће изазвати свјетски рат.

Толико тај берлински лист, који врло често има срећу да тумачи погледе кнеза Билова.

Кад се добро проучи смисао ових ријечи и кад се има на уму, то да исто тако и Француска и Билгеска могу говорити за себе, наводећи, да и оне не могу трпјети да се Њемачка мијеша у њихове послове, онда је лако схватити, од колико је опасности мароканско питање за европски мир, тим прије, што се зна, да енглески народ не радо гледа на економско трговинско нагло бујање Њемачке. Нека се конференција у Алжвирау и најбоље сврши, опет рано остају, да их залијече топови.

Политичке вијести

Српско-аустријски царински рат. Према навјештају, који нам је послат из београдског Пресбирова, 16. окт. мјес. истекао је рок трговинском уговору између Србије и Аустро-Угарске, и од тога дана је наступило прави царински рат, који је до сад водила само Аустро-Угарска једнострано. Сад се у Бечу воде преговори о повременом трговинском уговору, да не би овај рат трајао за вријеме преговора о дефинитивном, што би могло штетно утицати и на те преговоре.

Аустријска влада има од свог парламента већ овлашћење, да склапа привремене уговоре, а 16. окт. мј. је у српској народној скупштини била

дебата о предлогу за овлашћење српске владе да склопи такве уговоре.

Дебата се врала само о српским трговинским односима с Аустро-Угарском, што је врло карактеристично. Сви говорници су нагласили да не треба ни привремен ни дефинитиван уговор с Аустро-Угарском ако у њему не би био зајемчен извоз српске стоке, живине и сточних производа. Жита већ и тако не могу се обезбиједити због минималних царинских ставова у аустро-угарској царинској тарифи. С тога је врло лако објаснити, што је уз сам зкон о овлашћењу усвојена једногласно као додаток ова резолуција:

„Влада се позива да не закључује ни провизоријум ни тргов. уговор с Аустро-Угарском, ако не буде обезбиједена ветринарна конвенција, односно осигуран извоз стоке, сточних сировина, живине и провоз под повољним погодбама, како за вријеме провизоријума, тако и за нови уговорни период“.

У овој дебати држао је подужи говор министар народне привреде Драшковић. Изнио је како је сукоб с Аустро-Угарском постао упузд тога, што је Аустро-Угарска захтјевала да Србија престо напусти уговор с Бугарском, на што Србија није могла пристати. У својој попледњој ноти српска влада је изјавила жељу, да жели да склопи с Аустро-Угарском трговински уговор, а кад је и аустро-угарска влада изјавила да жели то исто, Србија је учинила корак да се обнове преговори, остајући на старом гледишту, које је и скупштина усвојила да се уговор с Бугарском може мијешати, али не укинути. На то је Аустро-Угарска јавила које намјене жели, и српска влада је на њих пристала за случај, да се с Аустро-Угарском склопи тргов. уговор. На то је Аустро-Угарска пристала да се преговори обнове.

Због нужних модификација у српско-бугарском уговору, српска влада је учинила предлазак бугарској влади. На њу је одговорила бугарска влада, како унића потребу тих модификација, ма да је за њу уговор постао већ закон, али ће се трудити да изради законодавно одобрење. Међутим те намјене не могу ни у колико ванкредити нитимности српско-бугарских односа и бугарска влада ће се трудити да припреми земљиште за прави савоз између Србије и Бугарске — По овоме се види, колико је бесмислено писање бугарског „Новог Вјеска“, као да је

бугарска влада одбила приставак на намјене, а српска влада погавиала своју ријеч. Напротив, бугарска влада иричво призиваје лојално држање српске.

Аустрија је већ учинила своје предлоге за провизоријум, а на то је српска влада послала својим делегатима у Бечу противпредлоге и сад очекује одговор. Ако одговор испадне овако, како наговјештавају бечки листови, т. ј. да се спријечи извоз српске стоке, онда ће се преговори морати опет прекинути, јер српска влада не смије пристати на уговор, којим није обезбиједен извоз стоке. У осталом влада је изјавила, да ће исто онолико у уговору општетити аустро-угарски извоз, колико Аустро-Угарска општети српски.

Према свему за сад су слаби нагледи за споразум.

Са Словенског Југа.

Министарска криза у Србији. У Србији је опет наступила министарска криза. Кабинет Стојановићев поднио је Краљу оставку, која је уважена. Предвиђало се, да Стојановићева влада неће моћи дуго владати. Већина, на коју се у Скупштини ослањала, није била тако јака, да би је дужи могла држати. Влада је у Скупштини распала само са једним гласом већине. Кад се у предвече кријеме опозиционе странке удружише и отпоче да воде и острукцију, онемогућивши тиме рад Скупштине, за Стојановићев кабинет настала је тешка ситуација. С једне стране влада је имала велике неприлике у самој Скупштини, а са друге стране дошле су и тешке спољашње прилике, које су ускорице њен пад. Преговори за продужење важности старом трговинском уговору с Аустро-Угарском нијесу уредили повољним резултатом, и влада је морала да даде оставку.

Оставком владином није наступила само министарска, већ и парламентарна криза, која веома отежава сваки озбиљнији државни посао у Србији. Данас су у Пар. Скупштини странке тако расподјеле да ни једна нема већину. Ни једна сама не може да влада. На кад би се и распустила Скупштина и расписали нови избори, опет није извјесно, да ли би која странка владала тако јака, да би бар четри године сама могла владати. Двије најчаче странке: радикална демократија (самосталци) и радикална странка (старији радикали) тако су завјене, да се на заједнички рад њихов не може ни помислити. Између њих не постоји више својо лична свјања, већ и разлика у начелима.

Према томе врло је тешко одредити, какав ће излаз бити из министарске и парламентарне кризе у Србији. Неки листови већ апелују на круну, да се уједиња и уради нешто по својој увијаности, што ће бити добро за земљу. Али многи се томе противе, јер би ти експерименти личили на владанину прије 29. маја. Вјероватно је, судећи према мишљењу неких београдских листова, да ће владу саста-

вити генерал Грујић, или др. Вујић, који је добро примљен у Бечу и за кога се вјерује, да би успио, да закључи добар трговински уговор с Аустро-Угарском. Неки помисају и на то, да ће Краљ повјерити владу Авакумовићу, у опште неуспешним људима, који би онда распустили Скупштину и расписали нове изборе.

Србија се, према готово једнодушном оцјени, београдске штампе, налази у тешким приликама. Веће разријешети, забуне и поцјепаности у њој никад није било.

Патриотизам послје митинга. На буру негодовања у већини београдских листова највише је поступак неких српских трговца, који су одмах по свет савском митингу против Аустрије, телеграфски поруили из Беча и Поште 600 вагона робе, да би се обезбиједило за вријеме царинск г рата и трајања затворене границе. Та оглава роба лежи на земунској жељезничкој станици, и један је дио већ превезен у Биоград. Неки листови веле, да су ово урадили и многи од оних, који су на митингу највише грмили против Аустрије, из које су довели ову робу, па их правдају тиме, што ријетко кад трговина зна за идеализам и патриотизам.

Југословенска изложба у Софији. Овага љета у Софији ће бити створена југословенска изложба уметничких радова свију југословенских уметника. За изложбу се чине велике припреме. Одбору је дао своју зштату сам Кнез Фердинанд. На отварање изложбе биће позвани многобројни југословенски гости.

Књижевност, умјетност и просвјета

(Споменик А. Михаиловићу). Хрвати подижу у лијепоме Загрју споменик својој одушевљеном пјеснику из илирског периода, Антуну пл. Михаиловићу. Михаиловић је сјећао чувену пјесму „Лијепа наша домовина“, коју су Хрвати узели за своју народну химну. Одбору за прикупљање прилога станио се на чело сам велики жупан нарајдинске жупаније, што код Хрвата није ријеткост, јер код њих у оваквим пољовима увијек званично ст претходи.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

У „Здрављу“, органу Друштва за чување народног здравља, др М. Јовановић — Батут написао је овај чланак, који треба да прочитају сви пријатељи здравља нашега народа:

Милост мајинна, милост жепина је веома често слијеп! Не види шта ради! Ето како га бржа биззиљко пражња свој, страховити трјех — управо злочин — што га је учинила баш према ономе, који јој је био најмилији.

Тако оне све риде. То можеш сваки дин у сељачкој кући видјети. Баба, мати, сирва или ма које друго одрагло женско чељаде, коме је посао и дужност, да храни или прекрпајује ситну дјецу — нарочито до прве године — даје им врло често непосредно из својих уста. Проклање и провавољи мало хљеба, погаче, проје, медених колача, меса или друге које чарте (крушне) хране, па онда тај вавољак кљува дјетету у уста Или захвати кашиком ка-

ЛИСТАК.

Стање данашње српске књижевности.

(Предавање П. Поповића на конгресу југословенских књижевника у Београду.

Господе, (1)

Према програму који је утврђен за овај саставак југословенских књижевника и публициста, једна од тачака је, као што сте видјели, да се од стране сваког југословенског народа поднесе посебни извјештај о стању његове односне књижевности. Мени је пала у дио висока част да то за нашу књижевност учиним. Ја ћу, према томе, у своје извјештају, изложити стање главних родова наше књижевности, наиме приповијетке, романа, драме, пјесме и књижевне критике, и указати на снаге које данас у тим родовима стоје књижевности на расположењу.

Приповијетка у нас стоји добро, и по броју и по квалитету. Она је можда једна од најбоље а свакако највише његованих родова наше данашње књижевности. Свака генерација, свака година скоро даје по једног новог приповијетача, и скоро сваки од ових уноси по један нов елемент у приповијетку. Од Л. К. Лазаревића, који је за собом оставио извјештај број сталних уора јаког цртања, непрекорне композиције и врло пажљивог и изријеног стила; од Л. К. Лазаревића па на овамо, приповијетка се стално његује с јаким непрекидном, каткад пољепљивом активносту, и ако је у један два маха изгледало као да ће досустати. Да оставимо Јанка Веселиновића, који је, на жалост умро, а који је непосредно иза Лазаревића при-

хватио специјално својку приповијетку и склопио јој и свој јак таленат, и плодну имажинацију и богатство приповијетачких идеја, и витимно познавање српскога сељака, али који, због релативне оскуднице у књижевности култури и других разлога, није могао одржати приповијетку на висини на коју ју је његов претходник пошео; да оставимо и г. Милована Глишића, који одавна не пише и тиме нам ускраћује задовољство да понова добијемо његове увијек занимљиве, старијски јасне и у јединству ефекта одржане приповијетке, у којима се, поред пријатног хумора, јавља и јако, реалистично цртање црне и свирепе пије стварности; да оставимо и г. Павла Марковића и друге старије, који такође дуже времена не пишу, — приповијетка наша има данас лијепо групу радника. Ту је г. Симо Матавуљ, и то не само писац „Бачке Фра Ђуре“, те широке, епске карикатуре (израз је употребљен у најбољем смислу) једног раблеског свијета, у којој каткад има, поред лаке и природне, још и нешто усиљене комике, као и на глхх прелазу и сјекова, него и писац „Широкорик Обличја“, још бољи, флији пије сија са извјесним мопасанским осбинама, са реализмом који не прева пред књижевним предрасудама, каткада, као што се једанпут рекао, „са благом иронијом и индугентном песимизмом које може имати само човек са јаким књижевном културом.“ Ту је, послје, г. Стеван Сремац, с неодољивим а претим и здравим хумором у којем се каткад сејећа и нешто абуказметка пише, с даром сјете и нежњости, с апсолутно тачном психологијом извјесних душевних стања и чисто локалних типова, с дубином каткад, али и са извјесним манала (ако су т. ј. увијек мане),

наиме с оскудицом инвенције, са скоро искључивом симпатијом према „нижем свијету“, с навиком да се у свом писању само забавља. Ту су још скорашња два врло снажна талента г. г. Иво Ђипико и Борисав Станковић, обојица с јако развијеним проматрачким даром и с душо топливо и осјећања, али обојица и нешто сирови и неполирани, с неувјетинама у композицији, с провом која, поред живих писних израза и пасажа, има и мјеста наивних и неизраћених. Ту је и г. Светозар Ђоровић, с много дискретнијим али не зато нижим особинама. С даром, с пажњом, са осјећањем г. Ђоровић је здружио и солидне осбине срећности, свјесности, пажљивости, непрекидног поправљања и усавршавања, и тиме наставио традицију Л. К. Лазаревића која је код других приповијетача у том погледу била у главном прекинута. Колика разлика одиста, између писца „Из Херцеговине“ и писца „У часопису одмора“! Тамо скромне и несмијеле пртине, безначајне анегдоте, наивне идеје и преспосте тежње, оскудност и бледоћа причања и сликања: овдје пуни и пространи описи, много шире и изразитије причање, пажљиво трагање за типовима и локалном бојом, често непосредно и јако сликање, улажење у теме смијеле и тешке, мало хумора уз то. Само, и сад се често осјећа и несигурна рука, и једна народната тежња за драматизацијом момената и лиризмом и ондје гдје прилика за то није. Ту је, затим, и г. Петар Кочић, који има добре стране али је показао и доста слабих (нагла прелазу, нејединство ефекта, вулгарност) и који је, како изгледа, у серији приповијетак о Семеуну Ђаку нашао свој пут широком и обилном причања, извјесног „отачаственог“ хумора и рељеф-

ног сликања неких занимљивих и оригиналних типова. Ту је још, и нарочито у једном засебном роду приповијетке који је сам створио и сам његује, и г. Радоје Домановић. У алегоријној и сатиријној причи, наиме, он је показао лијепо имажинацију, вјештину у састављању и одржавању алегорије, хумор и емоцију, и друге лијепе особине, у које, на жалост, не спада и јака жеља за развијањем и усавршавањем. Сем г. Домановића и раније поменутих, ту су, најпосијде, и г. г. Милан Будисављевић, Тодор Поповић, Поднопољски, Невесњански, Петар Вукић, Вељко Милићевић (који можда има највише будућности), и други млади и врло млади таленти, од којих скоро сваки доноси по неку нову ноту и показује дарове јаче или дискретније, и који ће временом, а при све ширим тежњама и тежим захтјевима, обогоридити још наше нашу приповијетку. Још, на приповијетку раде, с више или мање успјеха, често с много успјеха, и други писци, нарочито они којима није главно приповијетка: то су г. Ђа Лелена и г. г. Ђудеват Вуличевић, Чедомир Мијатовић, Драгутин Илић, Бранислав Нушић, Марко Црн, Јосип Ђерса, Вид Вудетић Вукосавић, Милета Јакшић, Никола Јанковић, Саво Вудетић, Милорад Павловић, Чед. Поповић, Јефта Угричић, Јован Протић, Зарија Поповић, Јакоб Комарчић, Михаило Срећковић, Петар Одавић, П. Талетов, М. Прибићевић, Г. Божовић, и т. д.

Прелазимо на роман, господе. Ту ствари стоје горе. Колико год стојимо добро с приповијетком, толико стојимо рђаво с романом. Некада смо га имали, у Јани Игњатовићу на примјер; роман је тај, нећна, био вулгаран и имао и других мана, али тек је дан. Данас га немамо,

квог, било кашастог, било житког једла — и, пр. ероба, мандаре, кајгане, сутлијаша, чорбе, млјена и т. д. — окусим најпрвије својим устима да се уверим, је ли врело или хладно, па тек онад пита дјетенше. Или загриве какву нџку, кршку жџеба, клип пурењака, парче меса и т. д., па онда онј огризак тутка дјетету у устаца, па га нахрани или забави. Тако је то нешто обично, да никоме и не пада у очи. Шта риче, то се рачуна у особиту пажњу и велику милост, коју домаћи и од јабаве радо примљу. Дџе и пр ма која жена из седа, па ће одах — милџ ради — дати дјетету што из својих уста, само ако оно хоће да прими.

А како је то одвратно и видјети! Крезуба баба са неколико укварених крња дака и увехлим, модријм, а често и рваје леним десница сираднога даха; жена са „сипном“ и давнашњим кашљем, којим је мало час читаве лопте густе пилладине избацила. . . залаже својим вавољцима и огризави ма здраво, једно дјетенше, частих, нежних, ружичастих уста и мирисна даха! Човјек се смучи, кад и помисли, како би нему било, да мара од тог наволна окусити. . . и често из два душе ажжали оно јавно дјетете, што не умије и не може да се од т г сурвог насилња одбрани. И међу животињама је ријетко таквих појана. Тиге, истинз, кљуном залажу своју младунчад, али у томе нема никакве опасности за њих. Сјем тига гдје си видно другу животињу, да тако што учиви? А ако би се у тме баш на ж вотињу и угледао, што се онда умиваш и переш; што дијете купаш, бри шеш и чистип, кад животиње тако не раде, него све те послове јавком свршују? Што и ти не лижеш. . . него се разумно и разложно служиш рукама и оруђем, да све то боље и достојније свршиш?

Али и да не узмемо у рачун, колико је тај начин гнусан, одвратан и за човјка недостоејан, ипак морамо и на то помишљати, да си може бити и по здравље опасан. Усне, неспе, ждрјело, ресица и крајници су често легло и сједиште снакојаким болестима, а међу њима је гдјекада и таквих, кје се ласно на другога преносе. Амо спадају готово све болести слозокже и њених дијелова, које долазе од нечистоће (н. пр. жвале, нузал, јарич и т. д.), а нарочито оне, које су познате као праве заразе, н. пр. кихавица (балаб-н), куњалица (инфлуенца), скрлет (шарлаж), недикн кашаљ, мрасе, б-гиње и т. д. И ако оне на одраслом немају милдних појана, јер је оно отпорније, те навали заразних клина боље одолијева, ипак за то те клине, пренесене из негових уста на њежну слозокожу дјечијих уста, могу изазвати све оне пражене у тијелу, које тим болестима одговарју. Другим ријечима: старије чељале може бити привидно савним здрав, па да ипак дијете зарази, ако му што из својих уста пржи.

Од заразних болести, које се нарочито тим начином код нас на дјecu пренесе, довољно је да споменем само пренгу (сифилис) и јектику (туберкулозу), па да свакога уверим, колико је по народно здравље опасан обичај, да се дјечи из уста у уста даје. У свијету се тога ради забрањује, да се по поду цљује; да дјеца старије у руке љубе; да старији млџе у уста цјеливају; да се једини судом или постепеном служ; — у свијету се боје, да ће млјеком од заразених крага јектику

поред свих каткад вредних покушаја; Веселиновић није успио у њему, Ранковић је радио са више успјеха, још понеки су му прилазили похвални. Кад овако мишљење кажем, ја не жалим за романом који би имао више снажну форму његову него унутрашњу вредност, и који би почивао на ремниспенијама из Тургењева или другог којег доброг романсијера, и био блиједа копија његова. Ја желим роман прави, снажак какве су њм прелике, са нашим локалним типовима, са нашим јадама и невољама, из живота извађен, наш роман једном ријечју. Ако се мисли да „у нашем друштву нема довољно грађа за роман“, то је мишљење погрешно. Има толико ствари које се у роману дају обрадити! Има старих, вјчитих тема, љубави у свима облицима и других чвјечанских страсти, које су код нас тако исто мигуће за обраду као и код других народа. И има специално наших тема, из нашег друштва, из ове прелазне и узурпане епохе у којој се налазимо. Имате ове корените промјене које страстан политички живот права у нашем друштву; имате све примјетнију појаву карјериста, оних који трче за пољажем, за угледом, за бољатком, за класом нарочито, сбрајући десно и лијево свакога који им смета, без скрупула и милосрђа; имате, с друге стране, мизерну, лаконислено расипање, и задуживање ради пива и цигарета, живодарење и кршење меницама; имате, послје, брак, то карактеристично питање брака; имате и пропадање талевата и енергија у нашим паланкама, у тим срединама које убијају и не дају главе дићи; имате, ако хоћете, и развијеније средине у њихов утваци, живот наших љака на страни, на пријер — све су то теме за роман, и још многе друге.

добити; — и ми сами говоримо да „јектика кроз седам згода пролази“, и ми сами већ четрдесет година вјерујемо, да се такве болести могу и употребом зајезничке кашике и убрса при причештавању равно сити: — па ипак још и данас дјемо својој дјечи залог, је и вавољке непосредно из својих уста — не размисљајући, колика је то опа нест за њих. За то се јамачно и врвнга и јектика код нас тако шире; — и то баш по селима, гдје им у другом свијету није повољно земљиште. С поузда њега се то може гети за јектику — себито од новијег доба, од како јој се поријекло добро познаје, и од како је доказано, да се она појавише још у дјетињству захвати, па тек касније избјеје и мах претотме Довољно је, да у кући има у онште какво јектичко чељале, па да се ситна дјеца, у непрестаном додиру с њим, од њега заразе, а гдје се не би заразила, ако сваки дан из његових уста храну примљују!

Као што видите, ствар је веома озбиљна и замшана, и ако у прии мах не изгледа. Ко, дакле, својој дјечи здравља жели, тај нека пипошто, никоме и никада не допусти, да их ко из уста пита и залаже. Ни сами родитељ, па ни дјеца међусобно, не треба то да чине, јер се не може унијек знати, јесу ли и они потпуно здрави. Она бака, што је онако над својим унучетом кукала, јамачно виде слутила, да му је из свјих уста клицу јектике предала, те га тиме заразила. Она је као старија и отпорнија тој болести некако одољевала, и њега преживјела, па ону жалост дочекала. . . а таквих случајева је на све стране.

Домаће вијести

(Писмо предједника Француске Републике). Посланик Француске Репу- блице при нашем двору, гр. ф. г. Стрсеј, предао је Његовом Краљ Височанству Књазу Господару ручно писмо предједника Републике Њ. Пр Господина Фал- јера, којим јавља Књазу Господару, да је изабран за предједника.

(Казнени Закон за Црну Гору) Казнени Закон, који је био предмет дуго- трајног рада специјалне комисије састав- лене из наших најбољих правника, и брижљивог проучавања од стране госпде министара, готов је и предат Државној Штампарији на штампање. Наш Казнени Закон у главном не разликује се од казне- них закона у просвјетеним државама, само што су у њему, према духу и потребама нашега народног живота, обухваћени и неки привилеги, који полазе из наших правних обичаја.

(Томо Милов Кнежевић.) Писму нам из Глухог Дола, да је 5 фебруара ове године испустио своју племениту душу барјактар Томо Милов Кнежевић, који се родио год. 1827. Томо је син чуеног Мила Кнежевића, који је био посеклао три не- пријатељске главе у рату противу непри- јатеља наше домовине. Томо је као миче био учесник у бојевима у Совини, кад је год потреба изазивала. Затим је био у Ливњанима у боју у два пута послје 1862 г. у битци на Кривичи кад је наша војска заробила 600 Турака, а послје је био у рату у Херцеговини. Пок. Тома Књаз Господар одликовао је Давидовим крстом V. степена; медаљом за храброст; руском есменицом и за ревност, које су знак

И то су теме које публика давна чека да добу на ред. То су, истина, теме које се могу и у приповијести обрадити, али које ће свој пуни израз добити тек у роману. Али, на жалост, тим темама не прилазе наши приповједачи. Често је то зато што је њихов таленат интензивније везан за један извјестан крај, за Мачку, за Приворје и др, а често је зато што не осјећају довољно храбрости. А ово пошљедње не треба да буде. Генерација која је показала толико паметарачког дара и других потребних особина у приповјеткама, у том малом књижевном роду, вјероватно ће наћи исте особине и кад свој оквир прошири, кад прџе на шири род. А послје, понеком који има талента да паше приповијетку, можда поглавито извор недостаје да напише и роман. Д. душе, за роман је потребно дубље опажање, јача филоз. фија жпвота, боља техника, али у многим случајевима напор, труд, тежња за вршним и бљим, стално концентрисање снаге на једну тачку, то ствара роман, кад је већ таленат ту, и сваки је таленат у стању да напором створи трипут више него по снази свга природног талента. Надајмо се, дакле, кад престане бјавач и узтржанање, да ће наши приповједачи и на роман пријећи и с успјехом га радити.

У драми, да сад на њу пријеђемо, стојимо боље. Ту, наприје, имам једна писца кога смо скоро невадно добили па га обрчке прихватили; мислим на Г. Ива Војновића. Описујући са љубављу и пштовањем прошлост Дубровника, Г. В. ј новић је, у својој „Дубровачкој Трилогији“ (да се само на њој задршимо), дао невјероватно тачно сликање једног господског свијета у оладању и његових тапова, чист дубровачки колорит, поезију домољубиве

његова јунаштва. Покојник је за живота био сиромаштва јака потпора, а у своје крају виђен и поштован. Мир праху његову.

(Фонд Николе Сундечића) Раније смо јавили да су пријатељи и поштоваоци пок. Николе Сундечића, апотекара у Под- горици, отпочели да скупљају доброволне прилоге, помоћу којих су намјерни да оснују један фонд за добротворне и хумане цијевље, који ће носити име покојниково. До сад је заузимањем пријатеља скупљена за тај фонд прилична сума. Међу најновијим приложницима излазе се г. г. проф. Божо Новковић 10 кр; Јоца Петровић 5 кр; Димитрије Богојевић 5 кр. и Милош Ивановић 3 круне. Прилог се могу слати и на адресу уредништва „Гласа Црногорца“

(Годишња скуштина). Занатлијско Пјевачко и Тамбурашко Друштво држаће у недељу 26 ов. м. у 1. сат послје подне у преторијама Зелеског Дома годишњу редовну скупштину са овим дневним редом:

- а) предједник отвара скупштину;
- б) извјештај секретаров о раду управину;
- в) извјештај благајника о имовном стању друштвене касе;
- г) избор нове управе;
- д) евентуалја.

Позивају се г. г. чланови, који по друштвеним статутима имају право, да неизоставно дођу на ову скупштину, јер ће од тога много зависити будућност овога младог и врло ваљаног друштва.

(Вардар календар за годину 1906.)

Иако је из штампе II. издање овог добро и укусно уређеног календара у издању патристског друштва „Кло српских сестара“ у Биограду. — Календар је у духу патристског уређен с погледом на нашу браћу у Ст. Србији и Македонији, те поред остале садржине доио је и слике, или повиже у кратко све одличније Србе вође, четнике и угледније, погинуле у Ст. Србији и Македонији од 1897 године до данас. Календару је приложена и етно-графска карта српских земаља, коју је посавно издала великошколка омадина у Биограду, а коју је са календар прегледао и поправно пр. ф. универзитета г. Милан Андонић. Већ и с приложене карте заслужује да овај календар свака српска кућа набави, а тим прије, што је приход од њега искључиво намињен за цестрадални Србима у Ст. Србији и Македонији.

„Кло Српских Сестара“ послало је вишу кличину календара на распродају „Друштву за подпомагање заната и трговине у Црној Гори“, и дијена је календару само 25 меница, а може се добити, у кафиани „Цмпица“ г. г. Браће Родовића, преко пута Гл. Управе Пшта и Телеграфа.

Телеграми „Гл. Црногорца“

БИОГРАД, 18. фебр. — Апелациони Суд потврдио је преоуду првостепеног суда, који је осудио др. Владана Ђорђевића на шест мјесеци затвора за објављивање државних тајна у књизи „Крај језне династије“.

ПЕШТА, 18. фебр. — У манифесту Кошут опомиње народ, да води

мирну опозицију. Чиновништво одриче пошлушност. Аутономија пеш- танска жупаније обустављена.

ЛОНДОН, 18. фебр. — Ушљед неуспјеха конференције у Алжезирагу у пет. к. ће у Гибралтару бити концентрисано 30 инглеских ратних бродова са 25 000 момака.

ПЕШТА, 19. фебр. — Влада је јако забринута због великих демонстрација, које се спремају за 22. ов. мјесеца поводом успомене на дан почетка револуције 1848. Тога дана спремају се велике манифестације на Кошутовом и Баћамвијеном гробу. И у провинцији спремају се демонстрације за тај дан. Лига свију државних и општинских чиновника спрема проглас за општи штрајк.

ПЕШТА, 23. фебруара. — У добро обавјештеним круговима тврди се, да ће влада изборе расписати тек у 1908. год. и да ће се ове год. регрутовање на силу извести.

БИОГРАД, 24. феб. — (специјална телеграм) Јутрос је влада поднијела Краљу оставку. У Скупштини је влада прочитала изјаву, да оставку даје што су много тешки услови за преговоре о провизоријуму с Аустро-Угарском. Оповоција је у опструкцији, те влада не може чути мишљење цијеле Скупштине, а не може само са својом већином рјешавати тако важно питање. Краљ је уважио оставку.

БЕЧ, 23. фебр. — Јутрос су нови мађарски министри положили заклетву пред царем.

ПЕШТА, 23. фебр. — Цар ће примити данас у Бечу у засебној аудијенцији барона Фејерварија.

ЗАДАР, 23. фебр. — Послје 1. марта овамо стижу надзорник брдске артилерије и главни надзорник гроф Гелдерн са једним контрад-миралом и генералом Верешаијем, па ће се кренути у Котор да прегледају утврђења и учине припреме за грађење нових утврђења у она утврђења, што их је недавно саградила Црна Гора.

О г л а с.

Књ. Министарство Финансија и Грађевина даваће 50 на лицитацију 1 марта 1906. г. Контрат ће се по одобрењу Министарства Финансија и Грађевина дати ономе, ко се обвезе за најнижу цијену набављати из иностранства морску со, добре врсте, бијелу, прегодишњену, по мостри која се налази у канцеларији Министарства и предавати је у државне

туге, и ако свјашније изведене драмске ситуације, отменост, фаноћу, дискретност алегорији и алузацији; замјерити би се могло у само извјесно оклијавање и несигурност при сликању данашњих стања. Послје г. Војновића обрнимо се драматичарима наше уже домовине и ближњих крајева; од њих с правом више тражимо пошто се они налазе у центрима гдје има наших позоришта, у мјестима дакле гдје развијање драме има сигурнију основу. Опажа се, да отвореније кажемо, један извјестан живљи покрет у државској продукцији. Прије свега, приповједачи прилазе помало драми: г. Матавуљ са „Звјетом“ и „на слави“ г. Сријемца с „Икљом Славом“, г. Станковић с „Кштаном“, г. Кичић са „Завицем на Суду“, г. Црновић са два три комада у једном чину. Послје, и критичари то као да чине, у мањој мјери нарвањо; устанона пригодних прига у позитивним светковинама привука је и г. Дућића да изиђе на позоришту. Најзад, на годишњим конкурсима нашег позоришта, увијек се јави један пнећи број драмских покушаја који кадкад заслужују пажње. Али све то тешко да ће дати прави драмски темперамент. Тај темперамент имам за сада да гледамо (кад оставимо старију генерацију с г. г. Д. Костићем и Д. Илићем, М. Глишићем и М. Савићем, М. Живковићем и М. Цветићем) у г. Браниславу Нушићу. Г. Нушић, чије развијање ми сви имамо да пратимо с пажњом и надом, има врло добрих особина једног позоришног писца. Он има иницијату, има пуно позоришних идеја, кадкада невјероватно срећних идеја („Кнез од Семберије“); он има често и дара да коветруише интригу; он има, и не рјетко, и теже способности да начини јаку и праву драмску ситуацију; он има и жив

дијалог, и пријатан хумор, и ријечи које „прелазе рамцу“ и освајају публику, коју он добро зна и слободно се према њој односи; — он то све има, али нема и извјесних врло потребних ствари. Он на примјер, нема довољно правог опажања и локалне боје, и мени је лично жао што она тако добро конструисана драма „Тако је морало бити“ не садржи локалних типова и колорита. Он, послје, нема и других особина које се лакше дају стећи. Није и пр. увијек сигуран у извађењу, није увијек логичан и дошљедан у композицији, нема много стила а неа ни брижљивости да ствар једном уређену понова узме у обраду и избаци или поправи оно што је у њој слабо. Тих се мана, међутим, г. Нушић мора одучити, ако хоће да ми и даље у њега полажемо досадане наде. И још нешто. Вјероватно да се г. Нушић мора одучити од навике да све и свашта покушава. Као год што смо будућим романсијерима препоручивали стално концентрисање снаге на једну тачку, тако бисмо то исто препоручили и г. Нушаћу. Г. Нушић би имао да се за мило ограничи у својој активности, да не иде много у приповијетку, у кззрије, у путописе, у географске и ентографске студије, него да на драми остане; па и ту, да се не лапа с подједнаком активносту и водвиља, и историјских комада, и либрета за оперу, него да остане на друштвеној комедији, коју је тако лијепо почео и коју он има да настави.

магазини; на Плавници, Ријеци и Бару.

Лицитарти могу понудити најниже цијене за предају соли у државне магацине у Никшићу и Подгорици.

Контрат ће се закључити на пет година и требаће соли око петнајест милијона кгр., која ће се предавати у државне магацине у времену и по начину, који ће означити Министарство при самој лицитацији.

Предузимач мораће положити Министарству кауције, у готову новцу, круна 20 000.

Они који би жељели лицитирати мораће се, у горе означени дан, пријавити канцеларији Министарства Финансија и Грађевина, гдје ће се и држати лицитација од 2 до 4 сата после подне, и претходно положити кауцију министарству истог дана, од 9—11 прије подне, јер иначе ником се неће допустити да лицитира.

Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина Цетиње 16 дец. 1905. Број 1422.

8—8

Позив.

Услед бракоразводне молбе Филипа М. Вујошевића из Подгорице противу супруге му Милосаве, кћере Веља Вуксановића из Биоца која је пребјегла преко границе у Турску и сад је нелегално боравишта, овиме позива се поменути Милосава, да у року од три мјесеца рачунајући од првог увиђења овог позива у „Глас Црногорца“ потпишаној Консистирији или сама лично предстане, или мјесто свога боравишта пријави; јер ће се у противном случају бракоразводна парница и без ње, а на њену штету извршити.

Број 382. А. 1905—67.

Цетиње, 31. јануара 1906. год.

Из канц. Консистирије Цетињске.

(Зван.) 3—3

Објава.

Почињући од 1 марта ове год., по нов. кал., брзи параброд угарско-хрватског друштва полазиће из Фиуме понедељником у 10 сати 30 мин. прије подна и долазити у Котор уторником на 12 сати и 50 м. после подна; на повратку креће из Котора уторником у 2 сата 30 м. после подна и приспијева у Фиуму сриједом у 4 сата 30 м. после подна.

Истог друштва брзи параброд полазиће из Фиуме у суботу на 10 сати и 30 м. пр. подне и долазити у Котор неђељом на 12 сати и 50 м. по подне. Враћа се из Котора неђељом у 2 сата и 30 м. по подне и стиже у Фиуму понедељником у 4 сата и 30 м. по подне.

Услед ове промјене у кретању параброда, и дилижанса из Котора за Цетиње полазиће: уторником и неђељом у 3 сата после подна и долазити на Цетиње у вече на 9 сати.

Број 962.

Цетиње, 14 фебруара 1906 г.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дјела, народне привреде и пошта и телеграфа.

2—2

Приватне објаве.

Тражи се

апсолвирани љекарник, вјешт српском језику, на мјесто управитеља апотеке.

Понуде са условима и свједоцама треба послати најдаље до 1. марта о. г. по старом календару, на адресу: Удова П. Сундечић

Подгорица (Montenegro).

Р. 34. Број 68. 3—3

PARIS
GRANDS MAGASINS DU
Printemps

NOUVELLE DIRECTION
LAGUIONIE & Ce

Bon Marché - Qualité - Nouveauté - Elegance

Vient de Paraître:
Le Catalogue général illustré renfermant toutes les modes nouvelles et des Echantillons de tissus nouveaux. L'envoi en est fait gratis et franco sur demande affranchie.

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus: Soieries, Lainages, Indiennes, Draperies, Toiles, Blanc de Coton, Etouffes pour Meubles, etc.

Adresser toute la correspondance aux
GRANDS MAGASINS du PRINTEMPS
PARIS

П. п. Број 162 5—5

НАЈБОЉИ И НАЈЛЕПШИ ИЗБОР ЗА КУПОВАЊЕ

свих српско правосл. црквених утвари и то: свијетлих и црних одежа, неба, литија, барјака, полијелеја, кретава, путира, кадоница, пјетохљебница, кивота, рипада, целиваћих и свецарских икона, руских икона у разним врстама, историјских слика и т. д. и т. д. У својој радионици израђујем најбогатије иконе и Христове гробове по врло умјереној цијени. Својим врло поштованим муштеријама јемчим, да ће код мене бити најсолидније послужени, јер држим рбу прве и најбоље врсте, а продајем по цијени јефтиније него и где.

Поруке извршујем одмах најтачније и најсавјесније.

— Илустровани цијеновник шаљем у кретошлегу бесплатно —

Молећи за обилате поруџбине, јесам с поштовањем Никола Ивковић, у Новом Саду, у Дунавској улици у својој кући.

П. п. Број 169 5—5

Објава.

Част ми је доставити штованој публици да је Компанија Сингер дионоичког друштва шиваћих машина на молбу муштерија дозволила послати учитељицу специјалну за вјештачки вез, за шивење, кројење и цртање све врсте бијелог рубља и женске робе; чим је прилика свакој жени да научи све оно што је потребито свакој фамилији. Школа почиње у Подгорици 15. фебруара а биће на Цетињу, Ријеци, Вирпазару, Даниловграду, Никшићу, Швањку, Колашину, Авдаријеници, Слободая је свак у радњи варучити сваку хиљуну на израду. Под гаранцијом у депозиту имамо сваке врсте машина по утврђеној цијени.

Подгорица, 4. јануара 1906.

За Компанију Сингер шиваћих машина главни заступник Ристо Руидо.

Р. 104 Број 5 2—5

Старе црногорске употребљене пошт. марке као и друге источних држава купујем по најбољој цијени. Понуде и пошиљке регулишу се преко поште. Скупљачима разпродајем вбирку од 15000 разних марака.

A. Weisz Briefmarkenhandlung
Wien I Adlegasse 8.

П. п. Број 8 2—8

Објава.

Потписани опуномоћен од Н. Н. власника нове куће, која постоји на сјеверном крају „Бегушеве Риве“ у овој вароши; спрам војеног стана, а при пазаришту Пиперско-Бјело пављешком, износи исту на продају из слободно руке.

Кућа је са два лица, у дужини 45 метара, у ширини 12 и 15 метара, а састоји се из 12 потпуно уређених соба и три кухиње поред куће, тако, да могу комодно а савсим одвојено три фамилије становати.

Авлија је доста пространа и озвјана каменом у клаку.

Зидови, кров и увутрашњост одговара радovima прве врсте.

Ко би исту желио купити, нека се за услове обрати пароху подгоричком г. Крсту Поповићу, или потписаном.

Подгорица, 20. јануара 1906 г.

Петар Чолановић

Р. 112 Број 28 2—3

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ
за 4 круне 30 хелера на
„СРПСКО ЦВЕЋЕ“
белетристички месечни часопис
што излази у Прагу VIII
под уредништвом
гђе Зорке Ховоркове.

П. п. Број 43. 2—3

Оглас

По овлашћењу S R. продајем масивни „Шпорет“ најновије системе, са три котура, казан и пећ за осамдесет круна.

Катунска улица Број 71.

Мило Газивода
мохашик

Р. 26 Број 44 2—3

Прва Никшићска Штедионица у Никшићу

јавља својим акционарима, да ће се акције 1. Кола отпочети издавати кров који дан. те се позивају акционари, да понашу књижице, како би им се могле акције послати. Умољавају се акционари, да у писму означе тачно адресу, на коју се акције имају послати.

Извјештавају се уједно акционари, да ће се одлуком главне скупштине одржане 25. јануара 1906. исплаћивати за годину 1905. дивиденда од 14% (четрнаест постотака) шта износи

К. 14 по акцији

почевши од 25 фебруара 1906 на заводској благајни.

Пошто ће акционари дотле већ добити акције, моћи ће се дивиденда исплатити купонима.

Према томе за год. 1905. важи купон бр. 2.

Управа.

Р. 110 Број 72. 2—2

Прва Никшићска Штедионица у Никшићу

јавља својим акционарима, да је IV. редовна главна скупштина одржана 25 јануара 1906. ријешила, да се акцијски капитал повиси издавањем

II. Кола акција.

Акције изnose по 100 круна у подјелним обрцима по 50 хелера према прописима правила. Управни Одбор задржава себи право, да у случају да се упише већи број акција него што га одобри вавредна главна скупштина, подијели одобрени број акција саразмјерно потраживању. Рок је пријава за упис акција до 1. марта 1906.

Управа.

Р. 80 Број 72 2—2

Јован Милошевић — Трст

комисионарски посао, трговина на велико у колонијалној роби, дрога-рији, јужним воћем и т. д.

Имаде вове са највећим свестраним увовним и навозним пријацима: Све врсте земаљских производа као орахе, вуну, кожу, звијерку, разно медицинално коријење, лишће, бобе, и цвијет купује за свој властити рачун и прима у комисију — постижава најбоље цијене, кулватна послуга, провизиона стопа умјерена.

П. п. Број 86, 2—26

Наклом штамарије Мирослава Спанића у (сријемској) Митровици изшло је у српском преводу, сензационално дјело потпоручника Билзе-а (Фрица пл. од Кирбурга) под насловом:

ИЗ ЈЕДНОГ МАЛОГ ГАРНИЗОНА

савремена слика из војничког живота.

Послије (них догађаја и неприлика, које је потпоручник Билзе, издавши своје дјело доживио; побудило је жељу цијелог образованог свијета, да дјело тог младог потпоручника прочита.

Дјеста хиљада примјерака, није могло да задовоља немачку читалачку публику, изузевши грађане царевине немачке, пошто је исто дјело за њих забрањено.

Сад се пак Србима пружа прилика, да то дјело прочитају у лијепом и чистом српском језику и да виде:

Зашто је то дјело Билзе написао?

Зашто је за Немачку забрањено и

Зашто су Билзе а затворили?

Књига износи 17^{1/2} штампаних таблица и стаје 250 к. Ко поруча 10 књига добија једанајесту на поклон са плаћеним поштарином. За Србију Дан. 270, а 9 књига 20 дин., плаћена поштарина. Само ко уматријед новач поштом добија књигу са плаћеним поштарином —

Наклом штамарија
Мирослава Спанића
Митровица (Сријем).

П. п. Број 111 3—10

Позив

на ванредну главну скупштину акционара

Прве Зетске Штедионице у Подгорици,

која ће се одржати 12. марта, 1906. у просторијама мјесне основне школе, те отпочети свој рад у 8 сати прије подне.

Као улазница служи уплатна књижица у смислу чл. 17. штедионичких правила.

Дневни ред:

Читање и одобравање правилника за „Подгоричку Банку“.

Предеједник скупштине,
сердар Јагош Радовић.

Р. 55. Број 95 1—1

Јавна благодарност.

Приликом смрти барјактара

† **ТОМА МИЛОВА КНЕЖЕВИЋА,**

који се пресели у вјечност 5. фебруара ове године у 79. години, сматрамо за дужност изјавити нашу благодарност браћи глуходољанима приличанима који спроводу учествоваше, учитељу Вујачићу који с ученицима спровод увелича и са покојником се дирљивијем говором оспрести.

Глухих до, 15. фебруара 1906.

Ожалостивши:

син Мило с породицом

Р. 56. Број 90. 1—1

Јавна благодарност.

Сматрам за свету дужност изјавити моју најтоплију благодарност г. г. Јошу Вукову Мартиновићу, Крстуну Вујовићу, Јоку Прљи, Јоку Божовићу и свима осталим племенитим Црногорцима и Приморцима у Арвану Америци који у знак свјех искрених пријатељских осјећаја наспрам једине моје већ угашене узданице покојнога ми ниједна не забрављеног сина

† **НИКА,**

скупише међу собом 380 круна и послаше ми по г. Јошу Вукову Мартиновићу.

Хвала им поново а особито г. Јошу на поштом завршењу аманета.

Бајине, 22. фебруара 1906. г.

Кате Сава Божова Мартиновића.

Р. 83. Број 91. 1—1